

ת"פ (ירושלים) 55892-02-24 - מדינת ישראל נ' מוראד פאחורי פאחותי

ת"פ (ירושלים) 55892-02-24 - מדינת ישראל נ' מוראד פאחורי פאחותי מחוזי ירושלים
ת"פ (ירושלים) 55892-02-24
מדינת ישראל

נגד

מוראד פאחורי פאחותי (עציר)

בית המשפט המחוזי בירושלים

[26.12.2024]

כבוד השופט מרדכי כדורי

מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

ע"י ב"כ עוה"ד גלית שוהם, לירון עופר

ע"י ב"כ עו"ד אוסמה חלבי

גזר דין

הרקע:

1. הנאשם הורשע לפי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של: שהייה בלתי חוקית בישראל, לפי סעיף 12(1) בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל"); קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); וסחיטה באיומים, לפי סעיף 428 סיפה בחוק העונשין.
הסדר הטיעון כלל הסכמה לפיה הצדדים יבקשו מבית המשפט להטיל על הנאשם פיצוי לעדי התביעה 2 ו-3, יחד, בסך של 13,050 ₪, בנוסף לכל עונש אחר.

עובדות כתב האישום המתוקן:

2. כתב האישום המתוקן כולל שני אישומים.

3. על פי עובדות האישום הראשון, הנאשם אינו אזרח או תושב ישראל, ואינו מחזיק באשרת כניסה או היתר שהייה כדין. עובר לשנת 2021 ועד למועד מעצרו, הנאשם נכנס לישראל שלא כדין מספר פעמים, במועדים שאינם ידועים במדויק. כחודשיים לפני הגשת כתב האישום, הנאשם שהה בשטח ישראל ושכר חדרים במלונות שונים בירושלים.

4. האישום השני מפרט כי ס' ר' (להלן: "המתלוננת") ומ' ה' (להלן: "המנוח") היו נשואים, עד לפטירתו של המנוח ממחלת הסרטן בשנת 2019. הטלפון הסלולרי של המנוח הכיל פרטים אישיים, לרבות תמונות אישיות של המתלוננת (להלן: "התמונות האישיות") במסגרת היחסים בין בני הזוג.

5. המתלוננת תרה אחר גורם שיוכל לסייע לה בהסדרת ירושת המנוח. במהלך חודש מרץ 2021, גב' תגריד עדילה אמרה למתלוננת כי הנאשם מסייע לאנשים רבים ולא למנוח, ומסרה לה את מספר הטלפון שלו. המתלוננת התקשרה לנאשם, שציין כי הוא עורך דין ושאל כיצד ניתן לסייע לה. השניים קבעו להיפגש למחרת במסעדה בבית המלון ג'רוזלם.
6. בתחילת הפגישה, הנאשם הציג למתלוננת כרטיס לבן עם תמונתו וכתוב בשפה האנגלית, וציין בכזב כי שמו הוא מרואן פאחורי וכי הוא משמש כעורך דין, על אף שהנאשם אינו בעל רישיון לעריכת דין או כל הכשרה בנושא. נוכח זאת, המתלוננת שטחה בפני הנאשם את נושא הירושה של בעלה. הנאשם המשיך את מצג השווא, רשם דברים במחברתו ושאל שאלות בעניין הירושה. הנאשם הוסיף בכזב כי הוא מסייע לרבים להפיק היתרי כניסה לישראל, ושברשותו קשרים בהם יוכל לסייע למתלוננת. בפגישה נוספת שקיימו המתלוננת מסרה לנאשם, לבקשתו, את תעודת הזהות שלה, את תעודת הפטירה של המנוח וכן סך של 5,000 ₪ במזומן, שלטענתו נועדו לתשלום עבור גורמים נוספים היכולים לסייע.
7. יום למחרת הפגישה, הנאשם התקשר למתלוננת וביקש ממנה למסור לו מסמכים וחפצים שונים של המנוח, ובהם: דרכונו הירדני; תעודת המעבר, כרטיס האשראי והטלפון הסלולרי שלו (להלן: "הטלפון הסלולרי"). כמו כן, הנאשם ביקש ממנה סך נוסף של 5,000 ₪, בנימוק שעליו לשלם לגורמים נוספים היכולים לסייע. המתלוננת פעלה כפי שהנאשם ביקש ממנה.
8. מספר ימים לאחר מכן הנאשם יצר קשר עם המתלוננת וביקש ממנה סכום נוסף של 5,000 ₪. המתלוננת השיבה כי כבר העבירה לו 10,000 ₪, אך טרם ראתה התקדמות בנושא. בתגובה לכך הנאשם אמר למתלוננת שפתח את הטלפון הסלולרי של המנוח ואיתר בו את תמונותיה האישיות. לאחר שהמתלוננת אמרה לנאשם שתפנה למשטרה, הנאשם איים עליה שאם לא תעביר לו כסף באופן קבוע, הוא יפרסם את התמונות בירושלים.
9. בהמשך, הנאשם פנה למתלוננת באמצעות אישה שזהותה לא ידועה, שהציגה עצמה כסאלי אבו גוש העובדת אצל הנאשם. האישה אמרה למתלוננת שהיא מטפלת בתיק בעניינה וביקשה שתשלם סך של 10,000 ₪. לאחר שהמתלוננת סירבה לשלם את הסכום נוכח היעדר התקדמות בתיק, הנאשם יצר עמה קשר ישירות, ואיים עליה פעם נוספת, כי אם לא תשלם הוא יפיץ את תמונותיה.
10. לצורך המשך סחיטת המתלוננת, הנאשם נהג להפחידה ולאיים עליה באמצעים שונים. כך, הנאשם שלח למתלוננת במועדים שונים, שאינם ידועים במדויק, הודעות קוליות כדלהלן:

- א. "****", את לא מכינה סנדוויצ'ים לילדים שלך, יחרב הבית שלך יחרב הבית שלך כמה את נבלה, כל זה לא מעניין אותי, אבל התמונות שלך ותמונות הסקס והפאדיחות שלך עכשיו אני אשלח אותם לגרוזלם ולעיפאף ולכאן ולכאן, את תראי את עצמך והבנות יתקשרו אלייך ויגיד לך ישרמוטה למה את עושה ככה, את לא מתביישת".
- ב. "לא לא אני זה שדוחה, אני זה שדוחה מתי שבא לי, אני דוחה מתי שאני רוצה, אני רוצה להעניש אותך (שם המתלוננת), (שם המתלוננת) בחיים שלי אם מחר לא היו 62,000 ₪ בחשבון שלי מחשבונות שלך. בחיים שלי את תראי משהו שבחיים לא ראיתי בחיים שלי, ואני יש לי אנשים שיפתחו לך את החשבון שלך, את תשלמי להם 4,100 ₪, אללה יש לך מעכשיו עד מחר, מחר בשעה תשע אני אשלח לך".
- ג. "אני לא רוצה כלום, עכשיו אני לא רוצה כלום ממך, תמשיכי לדפוק את הראש שלך בשש מאות קיר, ואם אני אשמע מישהו מתקשר אלי ואמר לי התקשרה אלייך ושאלה עלייך, אז דברים כאלה אני מבטיח לך הבטחה (שם המתלוננת) הפאדיחות שלך יהיו בכל ירושלים, ודבר ראשון זה היה בבתי הספר של הילדים שלך, כדי להראות לך שאני עושה נכון או לא עושה נכון, יאללה".
- ד. "אני כרגע הולך למצוא מישהו שמזין הרבה וזיין אותי וייתן לי 2,700 ₪ על האיחור שלך, בסדר, ואבוא לקחת את שלך, (שם המתלוננת) תיזהרי, (שם המתלוננת) אל תשחקי איתי, (שם המתלוננת) בפעם האחרונה אני אומר לך אל תשחקי אותי, תזהרי אל תטעי, תזהרי שלא תדברי עוד, אם כל המוסלמים מאחוריך וכל הממשלה מאחוריך, אם מאחוריך כל העולם, אל תחשבי שאני, אני כרגע בשיחה אהפוך עולמות ואני יושב במקומי. תזהרי אל תעשי סיבובים עוד, תזהרי תזהרי תזהרי, אני בבית חולים, יש לי כאב בחזה, ינעל האלוקים שלך ערס, אני נכנס לראות מה אני אעשה עם עצמי. לך תעשי מה שאת רוצה. יאללה".
11. בנוסף, במועד שאינו ידוע במדויק, הנאשם שלח למתלוננת תמונה כשהוא אוחז חפץ הנחזה להיות אקדח. כמו כן, הנאשם החזיק באפשרות לצפות בחשבון הבנק של המתלוננת ועקב אחרי הכנסותיה השונות, לרבות הכנסות מקצבאות שונות של המוסד לביטוח לאומי, ודרש את העברתן לידי.
12. בשל איומיו של הנאשם, המתלוננת נענתה לדרישותיו והעבירה לו בהזדמנויות רבות סכומי כסף גבוהים, בסכום כולל של 308,000 ₪ לפחות.
13. הנאשם דרש כי הכספים יועברו בצורות שונות: בשנת 2021, במספר מועדים שאינם ידועים במדויק, אדם שהציג עצמו בשם מוהנד, אסף מהמתלוננת כסף במזומן, בסך כולל של כ-100,000 ₪. בשנת 2022, לפי דרישת הנאשם ממנה, המתלוננת הפקידה עבורו סך של כ-40,000 ₪ במאפייה בשכונת מוסררה. החל משנת 2023 הנאשם הורה למתלוננת להפקיד עבורו כספים בבית מרקחת בירושלים. באופן זה העבירה לו המתלוננת כ-100,000 ₪.
14. לצורך תשלום הכספים לנאשם המתלוננת השתמשה, בין היתר, בחסכונות שלה ושל המנוח ובדמי פטירה שקיבלה מהמוסד לביטוח לאומי. בהמשך, לאחר שהכספים אזלו, המתלוננת העבירה לנאשם כספים שקיבלה כקצבאות ילדים ושארם, בסכום כולל של 68,373 ₪. כמו כן, העבירה לידי הנאשם זהב שהיה ברשותה.

תסקיר שירות המבחן:

15. שירות המבחן ערך תסקיר בעניינו של הנאשם, בו עמד על נסיבותיו האישיות, המשפחתיות והנורמטיביות.
16. על פי האמור בתסקיר, הנאשם כבן 39 (נראה כי מדובר בטעות הקלדה, שכן הנאשם כבן 49), נשוי בשנית לתושבת ישראל ואב לשישה, גדל בחברון ועבד בתחומים שונים. לפי מידע המצוי בשירות המבחן, הנאשם היה חשוף לאליומות פיזית, רגשית ומילולית מצד אביו. לדבריו, הוא מתמודד עם מחלת לב, סכרת ולחץ דם גבוה.
17. הנאשם טען כי הוא נאלץ לשהות בישראל מאחר שאין באפשרותו להיכנס לשטחי הרשות הפלסטינית, מחשש לחייו. לדבריו, בשנת 1998 ריצה שלוש שנות מאסר בכלא הפלסטיני, בשל עסקה שניהל למכירת שטח ביתו לאנשי היישוב היהודי בחברון. על רקע האמור ועיסוקו כסוחר קרקעות, בין היתר ליהודים, הקשר בינו לבין משפחתו נותק, הוא חויב להתגרש מאשתו והתנתק מארבעת ילדיהם המשותפים.
18. הנאשם כפר במעשי העבירה שעבר כלפי המתלוננת. לדבריו, המתלוננת הגישה נגדו תלונה בשל כך שרצתה להינשא שלו, אך הוא סירב להצעתה.
19. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם אינו מכיר בפרטי כתב האישום, ניסה להרחיק עצמו מהמעשים בהם הורשע, הטיל את האשמה על המתלוננת ונטה להשליך את האחריות על גורמים חיצוניים.
20. שירות המבחן מנה כגורמי סיכון את: חומרת העבירות והשלכותיהן; הימנעות הנאשם מלקבל אחריות על העבירות שעבר; הימנעותו מלגלות אמפתיה כלפי המתלוננת; פעולתו מתוך רצון לרווח כלכלי. כגורמי סיכוי מנה את: תפיסת הנאשם את עצמו כאב מיטיב לילדיו; אחריות ומחויבות שביטא לבני משפחתו; נכונות שהביע לנהל אורח חיים נורמטיבי.
21. לאור כל האמור המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם ענישה מוחשית ומציבת גבול של מאסר בפועל, ענישה מותנית ופיצוי לנפגעת העבירה.
- הראיות לעונש:
22. המאשימה הגישה את רישומו הפלילי של הנאשם (ת/1). כמו כן, המאשימה הגישה הצהרה מטעמה של נפגעת העבירה (ת/2) והעידה אותה.

23. מרישומו הפלילי של הנאשם עולה כי לחובתו ארבע הרשעות קודמות, בעבירות הבאות: חמש עבירות של שהייה בלתי חוקית בישראל; שתי עבירות של תקיפה סתם של בן זוג; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו; התחזות כאדם אחר במטרה להונות; וגניבה. בגין הרשעותיו אלו הנאשם נדון לעונשי מאסר, לתקופה כוללת של כ-20 חודשים.
24. בהצהרת נפגעת העבירה שהגישה ובעדותה בבית המשפט, המתלוננת פירטה כי בשל מעשיו של הנאשם היא מרוסקת נפשית, לא מצליחה לחזור לשגרת חייה ונתונה בחובות לנושים רבים הפונים אליה בדרישות מדי יום. לדבריה, היא מתקשה לישון בלילות, איבדה את המוניטין שהיה לה ואת אורח החיים הנורמטיבי שניהלה.
25. מטעם הנאשם לא הוגשו ראיות לעונש.
תמצית טיעוני הצדדים לעונש:
טיעוני המאשימה:
26. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם באישום הראשון נע בין חודשיים לשבעה חודשי מאסר בפועל, ולמעשה העבירה באישום השני בין 30 חודשי מאסר בפועל לבין 48 חודשי מאסר בפועל. לעמדתה, העונש המתאים לנאשם בגין מעשיו באישום הראשון עומד על שבעה חודשי מאסר בפועל, ובשל מעשיו באישום השני על 40 חודשי מאסר בפועל. המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 45 חודשים, מאסר על תנאי, קנס, פיצוי לנפגעת העבירה ופיצוי מוסכם לעדי תביעה 2 ו-3 בסך של 13,050 ₪.
27. המאשימה עמדה על כך ששהייתו הבלתי חוקית של הנאשם בישראל לא נעשתה באופן חד פעמי, אלא באופן מתמשך. הנאשם, שלדבריו שוהה בארץ מאז שוחרר מהכלא הפלסטיני בשנת 1998, חסר מורא לגבי מעשה זה. המאשימה הדגישה כי הנאשם שהה בישראל גם במהלך מלחמת חרבות ברזל, וציינה כי הפסיקה עמדה על הצורך בהחמרת הענישה בגין עבירה זו בזמן המלחמה.
28. אשר לעבירות באישום השני טענה המאשימה, כי הנאשם פגע בשורת ערכים מוגנים, בהם האוטונומיה של המתלוננת, פרטיותה וההגנה על שלום גופה ורכושה. המאשימה הדגישה כי מדובר במסכת ארוכה וממושכת של ניצול המתלוננת בשעתה הקשה ביותר, לאחר מות בעלה. הנאשם, כך ציינה המאשימה, פעל באופן מתוכנן ומתוחכם, רכש את אמונה של המתלוננת בכך שהציג עצמו כעורך דין, והצליח לקבל לידי את הטלפון הסלולרי של המנוח. בנוסף לפגיעה החמורה בפרטיותה של המתלוננת, היא עברה סיוט שכלל איומים קשים ומוחשיים, הן בפרסום התמונות והן באמצעות התמונה עם החפץ הנחזה להיות אקדח.
29. המאשימה הוסיפה כי הנאשם עשה שימוש לרעה ביכולתו לראות את חשבונותיה של המתלוננת, הצליח לשלוט על חייה הכלכליים ועשה בכך שימוש רב. המאשימה הפנתה לנזק הנפשי שפורט בהצהרתה ובעדותה של המתלוננת, ולנזק הכספי הרב שנגרם לה בכך שהנאשם לקח ממנה הכל.

30. המאשימה זקפה לטובת הנאשם את הודאתו ואת האחריות שקיבל על מעשיו, לדבריה. לחובתו זקפה את עברו הפלילי המשמעותי ואת העובדה שקבלת האחריות על ידו אינה שלמה. טיעוני ההגנה:

31. ההגנה טענה כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם באישום הראשון נע בין מאסר על תנאי לבין שישה או שבעה חודשי מאסר בפועל, וכי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה באישום השני נע בין 15 או 18 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשי מאסר בפועל. לעמדתה, העונש המתאים לנאשם בגין מעשיו באישום הראשון עומד על שלושה חודשי מאסר בפועל, ובשל מעשיו באישום השני, לכל היותר, עומד על 24 חודשי מאסר בפועל. ההגנה ביקשה לחפוף בין העונשים, ולהטיל על הנאשם עונש מאסר כולל למשך 24 חודשים.

32. הסנגור הבהיר בטיעונו כי שוחח עם הנאשם בפתח הדיון, ומצא כי הוא עומד מאחורי הודאתו, חרף האמור בעניין זה בתסקיר. הנאשם הודה, כך ציין הסנגור, לאחר שהתקיים משא ומתן ארוך ורב פרטים, שתמיד קיבל את אישורו של הנאשם, ולאחר שהנאשם הגיע להבנה שהוא מתחרט על מעשיו.

33. הסנגור ציין כי הנאשם שהה אמנם בישראל שלא כדין למשך פרק זמן ארוך. אולם, לא ניתן להתעלם מהרקע לכך, כפי שצוין בתסקיר בנוגע לנסיבות שאילצו אותו לעזוב את משפחתו וילדיו בחברון ולהעתיק את חייו לישראל.

34. אשר למעשה העבירה באישום השני טען הסנגור, כי מדיניות הענישה הנהוגה, כעולה פסקי דין רבים אליהם הפנה, מתונה באופן משמעותי מעמדתה העונשית של המאשימה, ומתאימה יותר לעמדתו הוא.

35. הסנגור ביקש לזקוף לטובת הנאשם את: הודאתו, שלדבריו מלמדת על תחילתה של דרך תיקון ושייטתה את הצורך בעדותה של המתלוננת, על כל השתמע מכך; בקשת הנאשם להביע חרטה לפני המתלוננת ולבקש את סליחתה; גילו של הנאשם; נסיבותיו המשפחתיות; והתחייבותו לפצות את עדי תביעה 2 ו-3.

36. הנאשם בטיעונו הביע חרטה על מעשיו, טען כי כל מה שעשה היה טעות וכי הוא מבקש סליחה מבית המשפט ומהמדינה על כך שנכנס למדינה ללא אישור. הנאשם חזר על כך שהוא מצוי בבעיה עם הרשות הפלסטינית ועם חמאס, וטען שהוא מוכן לפצות את המתלוננת ואת האחרים, לאחר שישתחרר ממאסרו.

דיון ומסקנות:

מתחמי העונש ההולמים למעשי העבירה:

שהייה בלתי חוקית בישראל:

37. במעשיו, הנאשם פגע בערכים המוגנים על ידי חוק הכניסה לישראל, ובהם: ריבונותה של מדינת ישראל, זכותה לקבוע את הבאים בשעריה והגנה על שלומם, ביטחונם ורכושם של תושביה (ת"פ (שלום ירושלים) 28477-02-13 מדינת ישראל נ' חליף, 1/5/2014; ת"פ (שלום ירושלים) 2375-12 מדינת ישראל נ' אללהאליה, 19/9/2012) 38. הנאשם לא נכנס לישראל באופן חד פעמי, ולא שהה בה למשך זמן קצר. הוא נכנס ארצה מספר פעמים. בפעם האחרונה הנאשם שהה בישראל למשך כחודשיים, במהלך מלחמת חרבות ברזל, שפרצה בעקבות מתקפת הטרור שהחלה נגד מדינת ישראל ותושביה ביום 7/10/2023.
39. בפסיקה נקבע כי לנוכח מתקפת הטרור האמורה ובשל המצב הביטחוני השורר בארץ בעטייה, יש להחמיר את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם לעבירה של כניסה או שהייה בישראל שלא כדין, ולהעמידו על שני חודשי מאסר בפועל (עפ"ג (מחוזי ב"ש) 31211-10-23 מדינת ישראל נ' אלנגאר, 22/10/23 (להלן: "עניין אלנגאר"); עפ"ג (מחוזי נצ') 37018-10-23 מדינת ישראל נ' אלחרוב, 25/10/23 - הגם שנקבע רף נמוך יותר בהתחשב בעמדתה העונשית של המאשימה; עפ"ג (מחוזי מרכז) 30176-10-23 מדינת ישראל נ' חרפוש, 25/10/2023 - הגם שנקבע רף נמוך יותר, שהתבקש על ידי המאשימה והוגדר כ"מתון"; עפ"ג (מחוזי חי') 1680-11-23 מדינת ישראל נ' כסאב, 6/11/2023; עפ"ג (מחוזי ירושלים) 65843-05-24 מדינת ישראל נ' ג'נאג'רה, 6/6/2024). כלפי חלק מפסק הדין האמורים הוגשו בקשות ערעור, שנדחו על ידי בית המשפט העליון (רע"פ 7908/23 אלנגאר נ' מדינת ישראל, 27/11/2023, אליו הפנתה המאשימה).
40. אמנם, כתב האישום לא פירט את עובדות מתקפת הטרור והמלחמה שפרצה בעקבותיה. אולם, אין בכך כדי להשליך על קביעת מתחם הענישה במקרה זה (השוו עניין אלנגאר בהתייחס למשיב 3, פסקה 2). אין צורך לומר כי המועד בו התרחשה מתקפת הטרור ופרצה מלחמת חרבות ברזל והמצב הביטחוני הנובע מהן ידוע לכל, ואינם טעונים הוכחה.
41. יצוין כי בפסיקה נקבע שהחמרת רף הענישה בעקבות המצב הביטחוני תחול גם בנסיבות בהן מדובר במי שנשוי לישראלית והחזיק בהיתר יומי לשהייה בישראל לתקופה של כחצי שנה, במהלכה פרצה המלחמה (עפ"ג (מחוזי ב"ש) 8392-02-24 עמלה נ' מדינת ישראל, 6/3/2024). נישואיו של הנאשם לישראלית, היותו אב לילדים שנולדו בארץ ושהייתו בישראל עוד קודם לפרוץ המלחמה, לא מצדיקים אפוא לקבוע בעניינו רף ענישה שונה.
42. לא ניתן לקבל את טענת הנאשם, לפיה הוא שווה בישראל מתוך חשש לחייו לאחר שמכר נכס ליהודים, בשל כל אחד מהטעמים הבאים:

א. זכרה של עובדה זו לא בא בכתב האישום המתוקן. כידוע, הודאה בעובדות כתב האישום פירושה שאלה העובדות שישמשו תשתית לגזר הדין שייגזר, ובית המשפט לא יתחשב בעובדות או בנסיבות שנטענו בפרשת העונש, שלא נכללו בכתב האישום המתוקן (ע"פ 4215/18 ח'טיב נ' מדינת ישראל, 8/7/2018; ע"פ 1548/17 זיינב נ' מדינת ישראל, 9/8/2017; ע"פ 8314/03 רג'אח נ' מדינת ישראל, 7/6/2005; ע"פ 8888/07 פלוני נ' מדינת ישראל, 6/7/2009; ע"פ 5677/11 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/6/2012; ע"פ 7349/14 מדינת ישראל נ' פלונית, 14/5/2015; רע"פ 1931/15 מויסקו נ' מדינת ישראל, 26/3/2015; רע"פ 3636/23 אבו אלקיעאן נ' מדינת ישראל, 16/5/2023).

ב. לא ניתן לתת אמון רב בטענות העובדתיות שהנאשם פרש לפני קצינת המבחן. די להזכיר לעניין זה כי הנאשם כפר לפניו בעבירות שעבר כלפי המתלוננת, ואף הגדיל וטען כי הגישה את תלונתה נגדו בשל כך שרצתה להינשא לו, אך הוא סירב להצעתה. לא למותר לציין כי אם היה ממש בטענת הנאשם, עמדה לפניו האפשרות לפנות לוועדת מאוימים זה מכבר לשם הסדרת שהותו בארץ כדין. הימנעותו מלעשות כן במשך השנים הארוכות שחלפו מאז שוחרר מהכלא הפלסטיני, מדברת בעד עצמה. לא לשווא נפסק כי, ככלל, אין לקבוע ממצאים עובדתיים על יסוד טענות הנבדק שהועלו בפני שירות המבחן שאינן מגובות בראיות (רע"פ 1670/16 עווידה נ' מדינת ישראל, 6/3/2016).

43. לאור כל האמור לעיל, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נראה לי כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם באישום הראשון נע בין שני חודשי מאסר בפועל לבין שבעה חודשי מאסר בפועל.

סחיטה באיומים וקבלת דבר במרמה:

44. הנאשם עבר כלפי המתלוננת עבירות בחומרה הולכת ועולה, שגרמו לפגיעה הולכת ומעמיקה במספר ערכים מוגנים. בתחילה, הנאשם פעל כלפי המתלוננת במרמה, התחזה לפניו בכזב בשם אחר, הציג לפניו מצג שווא כי הוא עורך דין מוסמך שבידו לסייע לה להסדיר את ירושת בעלה ולנוכח זאת קיבל ממנה מסמכים וכספים. הנאשם לא חדל בכך, ולמחרת היום חזר וקיבל מהמתלוננת, על בסיס המצג הכוזב שהציג לה קודם לכן, מסמכים וכספים נוספים וכן את מכשיר הטלפון הסלולרי של המנוח. במעשיו אלה הנאשם פגע בחופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של המתלוננת (ע"פ 752/90 ברזל נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(2) 539, 555) וברכוש.

45. בהמשך, המתלוננת סירבה לבקשה נוספת של הנאשם להעביר לו כספים נוספים, מאחר שלא ראתה כי הנאשם מקדם את עניינה. ברור כי בשלב זה הנאשם הבין היטב שמעשי המרמה שלו והמצג הכוזב שהציג למתלוננת אינם יעילים עוד, ולא יאפשרו לו להמשיך ולקבל ממנה לשווא כספים נוספים לסך של 10,000 ₪ שהעבירה לו עד אותו מועד. אולם לא היה בכך לגרום לנאשם להפסיק את מעשיו ולחדול מפגיעה נוספת במתלוננת. ההפך הוא הנכון. הנאשם בחר להקצין את מעשיו, ולהמשיך ולגזול את רכושה של המתלוננת באופן אחר - בדרך של סחיטה באיומים. הנאשם דרש מהמתלוננת להעביר לו כספים באופן קבוע, איים עליה שאם לא תעשה כן יפיץ תמונות שאיתר במכשיר הטלפון של המנוח שקיבל ממנה במרמה ובהמשך הפחיד אותה ואיים עליה באמצעים שונים. בשל איומיו אלה, המתלוננת העבירה לנאשם את חסכוניותה ואת חסכוניות המנוח ואת דמי הפטירה ששולמו לה. כיוון שבכל אלה לא היה די, המתלוננת המשיכה והעבירה לנאשם את כספי הקצבאות ששולמו לה מהמוסד לביטוח לאומי ואף זהב שהיה ברשותה. בדרך זו עלה בידי הנאשם לסחוט מהמתלוננת סכום של 308,000 ₪.
46. מעשה של סחיטה באיומים פוגע פגיעה קשה ביסודות הסדר החברתי; בשלום הציבור; במהלך חייהם ובחירותם האישית והכלכלית של הנסחטים (ע"פ 6264/23 פלוגי נ' מדינת ישראל, 4/2/2024). מבצע של עבירה כאמור מבקש להשיג את מטרותיו ולקבל מנפגע העבירה דבר, תוך והטלת אימה עליו, ניצול חולשתו והפעלת כוח או אמצעי לחץ פסולים של איומים בפגיעה בגופו, בקניינו, בכבודו, בטחונו או בשלומו (ע"פ 602/02 אוחניני נ' מדינת ישראל 22/4/2002; ת"פ (מחוזי ירושלים) 45109-04-24 מדינת ישראל נ' כהן, 5/11/2024). נקבע בפסיקה כי יש להטיל על מורשעים בעבירה של סחיטה באיומים עונשי מאסר משמעותיים שיהיה בהם להביא להתרתם, ובמקביל לעודד את קורבנות העבירה לשבור את קשר השתיקה ולשתף פעולה עם רשויות החוק (ע"פ 5052/22 סזנוב נ' מדינת ישראל, 11/1/2023; ע"פ 6960/09 שגיב נ' מדינת ישראל, 8/11/2009).
47. הנאשם פגע בערכים המוגנים האמורים במידה ניכרת. בעודו שווה בישראל שלא כדון, ניצל את מצוקתה של המתלוננת שנזקקה לסיוע בעקבות פטירתה של בעלה המנוח. בהמשך, ניצל את המצוקה הנוספת שהוא זה שגרם לה כתוצאה מכך שקיבל לידיו את מכשיר הטלפון של בעלה על התמונות האישיות שבו, ואת החשש שהתעורר בלבה כתוצאה מאיומיו כלפיה, לפנות למשטרה ולהתלונן על מעשיו.
48. עובדות כתב האישום מלמדות באופן ברור שהנאשם פעל לאחר תכנון מראש. בשיחה הראשונה ביניהם הנאשם הציג עצמו לפני המתלוננת כעורך דין. בהמשך הציג לה כרטיס הנושא את תמונתו וכיתוב באנגלית, שב וטען לפניה שהוא עורך דין וביקש ממנה למסור לו מספר פרטים, כולל את מכשיר הטלפון של המנוח. בהמשך, פתח את הטלפון, עיין בתוכנו ועשה בקבצים אישיים שבו שימוש כדי לאיים על המתלוננת ולסחוט אותה. בנוסף לכך, הנאשם סלל לעצמו את הדרך לצפות ולעקוב אחר חשבוניותיה והכנסותיה ונעזר באחרים שהציגו עצמם כשלוחיו.
49. הנזק שהיה צפוי להיגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם דומה לזה שנגרם למתלוננת בפועל - חיסול רכושה ואובדן יכולותיה הכלכליות. עומק פגיעה הכלכלית במתלוננת נלמד מכך שהיה עליה להעביר לנאשם אפילו את קצבאות ביטוח הלאומי להן היתה זכאית, שנועדו להבטיח את עתידה הסוציאלי, כך שלא תימצא חסרת כל וטיפול נטל על החברה (רע"א 7678/98 קצין התגמולים נ' דוקטורי, פ"ד ס(1) 524,489 (2005)). קל לתאר, בנוסף לכך, את המצוקה הנפשית הקשה שנגרמה למתלוננת, אלמנה ואם ליתומים, כתוצאה ממעשיו של הנאשם כלפיה, שנמשכו כשנתיים ימים.
50. לא למותר להדגיש את הפגם המוסרי הכבד שבדבק במעשיו של הנאשם. החובה האנושית הבסיסית להתחשב במעמד החלש של אלמנה ויתומים ולהגן עליהם מפני פגיעה, מרמה וניצול הוכרה זה מכבר, הן ביהדות והן באסלם (ת"פ (שלום כפר-סבא) 11860-10-10 מדינת ישראל נ' עיראקי, 7/9/2015). הנאשם, לעומת זאת, לא ראה במתלוננת שביקשה את עזרתו בשעתה הקשה, אלא אמצעי להפקת רווח. לא די בכך שהוא התעלם ממצוקתה, אלא ניצל אותה, עשק את כספה, דרדר עוד את מצבה והחמיר את חולשתה.

51. ניתן ללמוד על מדיניות הענישה הנהוגה בגין העבירות בהן הורשע הנאשם מהפסיקה שלהלן:

א. ע"פ 357/15 כעאבנה נ' מדינת ישראל, 6/5/2015 (פסק דין אליו הפנו שני הצדדים): המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפה בחוק העונשין, וזוכה מעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. המערער דרש מהמתלון לשלם לו 2,000,000 ₪, ואיים עליו כי אם לא יעשה כן יציג לילדיו ולאנשים נוספים תמונות שצילם, בהן המתלון מקיים מגע אינטימי עם מזכירתו. המגע האינטימי התקיים לאחר תכנון מראש של הנאשם ומזכירתו של המתלון, במטרה לאיים על המתלון. המתלון מסר לנאשם סך של 50,000 ₪, אך המערער המשיך לדרוש את יתרת הכסף. לאחר שגבר לחצו של המערער, המתלון פנה למשטרה ושיתף את ילדיו בנושא. גם לאחר מכן המערער המשיך להתקשר למתלון, דרש לקבל את הכסף ואיים לחשוף את הצילומים. המערער החל לממש את איומו, שב ופנה לבנו של המתלון ומסר לו כי ברשותו חומר מביך אודות אביו. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 חודשי מאסר בפועל לבין 48 חודשי מאסר בפועל, והטיל על המערער עונש מאסר בפועל למשך 36 חודשים, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון בסך של 30,000 ₪. בית המשפט העליון קיבל את הערעור, קבע כי העונש שהוטל על המערער חמור מרמת הענישה הנהוגת והעמיד את עונש המאסר בפועל על 30 חודשים.

ב. ע"פ 2169/22 מזרחי נ' מדינת ישראל, 21/6/2022: המערער הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון "סגור" בעבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפה בחוק העונשין, סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישה בחוק העונשין, קבלת דבר במרמה, וכן מרמה, עורמה ותחבולה, והשמטת הכנסה לפי פקודת מס הכנסה. המערער פתח פרופיל באפליקציית היכרויות לקהילת הלהט"ב, הציג עצמו ככזב כבן 22 והציע לבעלי פרופילים שונים לקיים מפגש מיני. המערער קבע עם אנשים שונים מפגש מיני בתשלום, קיבל את התשלום מראש, ללא כוונה לקיים בפועל את המפגש המיני, ועזב את המקום. בין היתר, המערער קבע להיפגש עם המתלון, אותו זיהה כבכיר בעיריית ירושלים, תכנן לצלם את המפגש המיני ולהשתמש בצילום כדי לסחוט מהמתלון עשרות אלפי שקלים. המתלון הגיע לדירה אליה המערער הפנה אותו, שילם לנאשם 300 ₪ והתבקש להתפשט. בינתיים, המערער צילם את המתלון בדירה. לאחר שהמתלון עזב את הדירה, המערער התקשר אליו, אמר לו שהמפגש וההתכתבות ביניהם צולמו, ואיים עליו כי אם יפנה למשטרה יפיץ את הסרטון והתמונות לכל עובדי העירייה ולמשפחתו של המתלון. בהמשך, המערער שב ודרש מהמתלון סכומים שונים העומדים על מאות אלפי שקלים, אותם המתלון העביר למערער בשל האיומים. בשלב מסוים, המתלון מסר לנאשם כי אין לו עוד כסף, ואם זה לא יעזוב אותו - הוא יתאבד. במשך כשנה וחצי המתלון העביר למערער בשל האיומים סך כולל משוער של 1,250,000 ₪. בהסדר הטיעון הוסכם כי הצדדים יטענו לעונש מוסכם של 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלון בסך של 200,000 ₪. בית המשפט המחוזי דחה את הסדר הטיעון, והטיל על המערער עונש מאסר בפועל למשך 54 חודשים. נקבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 48 חודשי מאסר בפועל לבין 72 חודשי מאסר בפועל ואף למעלה מכך, וכי אימוץ ההסדר יפגע מהותית בעקרונות הענישה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור בהתחשב, בין היתר, בכך שהמשיבה דבקה בהסדר הטיעון גם בשלב הערעור. נקבע, כי המקרה לא נמנה עם אותם מקרים נדירים וחריגים המצדיקים סטייה מהסדר הטיעון.

ג. ע"פ 2200/16 סויטאת נ' מדינת ישראל, 21/7/2016: נדון ערעור שהגיש נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים. המערער והמתלון נפגשו באקראי, שוחחו על אפשרות לקיים מגע מיני ויצאו לאזור מבודד בו יש שיחים. בהגיעם לאזור השיחים, המערער ביקש מהמתלון לפשוט את בגדיו. המתלון עשה כן והניח את מכנסיו על הקרקע, כשבכיסיו היו כרטיס ויזה נטען בסכום של 450 ₪, תווי קנייה בסכום של 600 ₪, כסף במזומן בסכום של כ-300 ₪, טלפון נייד וכרטיס "רב קו". המערער והמתלון החלו לקיים מגע מיני. בשלב מסוים המערער הכניס את ידיו לכיס מכנסיו של המתלון ושאל אותו כמה כסף יש ברשותו. המערער, שהבחין כי בכיסיו של המתלון סכום כסף גבוה יותר מזה שטען, איים על המתלון שיעניש אותו על ששיקר לו וכי יתקשר להוריו ויספר להם שבנם הומוסקסואל. בעוד המתלון עירום בפלג גופו התחתון - המערער הוציא מכיס מכנסיו של המתלון את כרטיס הוויזה והורה לו למסור את הקוד הסודי. משסירב, המערער איים עליו בציינו כי על המתלון לומר "תודה" שהוא לא הורג אותו. בשל חששו של המתלון, העביר את הקוד הסודי למערער. המערער שאל את המתלון כיצד להשתמש בשאר הכרטיסים, נטל מכיסיו את הכסף המזומן ואת הטלפון הנייד ונמלט מהמקום. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה עומד על 12 עד 36 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המערער, בין היתר, 24 חודשי מאסר בפועל ופיצוי למתלון בסך של 10,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ד. ע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל, 14/11/2018: נדחה ערעור שהגיש נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפה בחוק העונשין. המערער ונאשם נוסף, קטין בעת ביצוע המעשים, סיכמו ביניהם לסחוט את המתלון, חייל בשירות סדיר. בעקבות איומים שהמערער והנאשם הנוסף הפנו כלפי המתלון כי יפגעו בו, העביר להם המתלון סך של כ-21,000 ש"ח. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה בעניינו של המערער עומד על 18 עד 48 חודשי מאסר בפועל, והטיל על המערער, בין היתר, 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון בסך של 12,675 ₪. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש, תוך שצייין כי מדובר בעונש מתון. להשלמת התמונה יצוין כי הנאשם הנוסף נדון לתשעה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, וכי ערעור שהגיש על גזר הדין נדחה.

ה. ע"פ 3566/15 פרנג'יל נ' מדינת ישראל, 2/3/2016 (הוגש על-ידי המאשימה): המערער הורשעה לאחר שמיעת ראיות בשלוש עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפה בחוק העונשין, ובשלוש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. בעקבות פרסומים שנהגה לפרסם, לפיהם היא "מוציאה כישופים קשים ע"י שדים ומחזירה אהבות", פנו אליה מספר מתלוננות, מהן קיבלה סך כולל של מאות אלפי שקלים (לפחות 473,758 ₪) במרמה, תוך ניצול מצוקתן ויצירת מצג שווא לפיו הכספים ישמשו למימון הטיפולים. המערערת איימה על המתלוננות כי הן ניצבות בפני סכנות שונות אם לא יקבלו טיפולים נוספים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 12 לבין 24 חודשי מאסר בפועל עבור כל אחד משלושת האישומים, והשית על המערערת עונש מאסר בפועל למשך 30 חודשים, מאסר על תנאי ופיצויים למתלוננות בסך כולל של כ-474,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

- ו. ת"פ (מחוזי ירושלים) 44833-09-22 מדינת ישראל נ' לוי, 31/1/2024 (הוגש על ידי ההגנה): גזר דין שניתן נגד נאשם שהורשע, בין היתר, בריבוי עבירות של סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 סיפה בחוק העונשין, ריבוי עבירות של ניסיון קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וריבוי עבירות של שימוש ברכיב חיוני בכוונה להונות בנסיבות מחמירות. הנאשם פנה לאישה, הסובלת מפיגור שכלי, ולבנה, הסובל מעיכוב התפתחותי בולט ומום בלב, והציע להם סיוע בקבלת הלוואה. הנאשם ניצל את מצוקתם תוך שימוש באיומים קשים, מעשי מרמה וניצול נמשך של חולשתם. נקבע כי מתחם העונש ההולם למעשים אלה נע בין 36 לבין 84 חודשי מאסר בפועל.
52. בהתחשב באמור לעיל אשר לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה, נראה לי כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם באישום השני נע בין 27 חודשי מאסר לבין 45 חודשי מאסר בפועל.
- העונש המתאים לנאשם:
53. לצורך קביעת העונש המתאים בתוך מתחמי הענישה הנ"ל יש להביא בחשבון, לטובתו של הנאשם, את הודאתו, שניתנה בשלב מוקדם מאוד של ההליכים, כבר בשלב הדיון המקדמי, ואשר ייתרה את הצורך בהעדתה של המתלוננת, על כל המשתמע מכך. עוד יש להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, במצבו הבריאותי הנטען, כעולה מהתסקיר, ובנזקים שייגרמו לו ולמשפחתו כתוצאה מהרשעתו ומהעונש שיוטל עליו.
54. לחובתו של הנאשם עומדת הימנעותו מלקבל על עצמו אחריות של ממש למעשיו, כפי שעולה מגרסתו לפני קצינת המבחן בנוגע לעבירות המרמה והסחיטה. עוד עומד לחובתו של הנאשם עברו הפלילי, הכולל, כאמור, ארבע הרשעות קודמות, מהן עבירה אחת של התחזות כאדם אחר במטרה להונות, וחמש עבירות קודמות של כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק (ראו לעניין זה רע"פ 3583/24 דסאבסה נ' מדינת ישראל, 1/5/2024, בו נקבע כי עונש מאסר בפועל למשך שבעה חודשים שהוטל על נאשם שהורשע בעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק, כאשר עברו הפלילי כולל שמונה הרשעות קודמות, מבטא 'מידה מסוימת של הקלה').
55. נראה לי אפוא כי העונש המתאים לנאשם בגין מעשיו המפורטים באישום הראשון מצוי בחלקו הגבוה של מתחם העונש ההולם ועומד על שישה חודשי מאסר בפועל. מתחם העונש ההולם למעשי העבירה המפורטים באישום השני מצוי מעט מתחת למרכז מתחם הענישה, ועומד על 34 חודשי מאסר בפועל.
56. בסופו של דבר, בהתחשב בשיקולים לקולה מצאתי להטיל על הנאשם עונש כולל, שיביא לידי ביטוי חפיפה חלקית של העונשים.
- התוצאה:
57. אני דן אפוא את הנאשם לעונשים הבאים:
- א. מאסר בפועל למשך 36 חודשים, שיימנו החל ממועד מעצרו ביום 6/2/2024.
- ב. מאסר למשך עשרה חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, אם יעבור איזו מהעבירות בהן הורשע.
- ג. מאסר למשך חמישה חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, אם יעבור עבירת מרמה אחרת.
- ד. קנס בסך ₪ 5,000, שישולם עד ליום 1/6/2025.
- ה. פיצוי לעדי התביעה 2 ו-3, יחד, בסך ₪ 13,050. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 2/2/2025, ויושלם באמצעות עדת תביעה 2.
- ו. פיצוי למתלוננת, נפגעת העבירה, בסך ₪ 50,000, שישולם עד ליום 2/2/2025.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, כ"ה כסלו תשפ"ה, 26 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.